

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 24. tammikuuta 2022
(OR. en)

5451/22

COPS 25
POLMIL 10
EUMC 19
CIVCOM 6
CFSP/PESC 50
CSDP/PSDC 26
CONUN 18

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	5269/22
Asia:	Neuvoston päätelmät YK:n ja EU:n rauhanoperaatioiden ja kriisinhallinnan alan strategisen kumppanuuden viemisestä seuraavalle tasolle: vuosien 2022–2024 prioriteetit

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston istunnossaan 24. tammikuuta 2022 hyväksymät päätelmät YK:n ja EU:n rauhanoperaatioiden ja kriisinhallinnan alan strategisen kumppanuuden viemisestä seuraavalle tasolle: vuosien 2022–2024 prioriteetit.

Neuvoston päätelmät**YK:n ja EU:n rauhanoperaatioiden ja kriisinhallinnan alan strategisen kumppanuuden viemisestä seuraavalle tasolle: vuosien 2022–2024 prioriteetit**

1. Neuvosto toistaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden olevan vakaasti sitoutuneita vaalimaan monenvälistä sääntöihin perustuvaa maailmanjärjestystä, jonka keskiössä on YK, sen peruskirjaa noudattaen. Neuvosto on tyytyväinen rauhanturvaamisen alalla sekä kriisinhallintaan kuuluvissa siviili-, poliisi- ja sotilasoperaatioissa tehdyn YK:n ja EU:n pitkäaikaisen yhteistyön saavutuksiin sekä toteaa, että tämä yhteistyö hyödyttää kaikkia osapuolia. Muuttuva maailmanlaajuinen konteksti, jota määrittävät yhä monimutkaisemmat kriisit ja kehittyvä uhkaympäristö, hybridiuhat mukaan luettuina, edellyttää kunnianhimoisia, monitahoisia ja yhdessä toteutettuja toimia, joissa YK:n ja EU:n rauhanoperaatioiden ja kriisinhallinnan alan strateginen kumppanuus on uudistetun verkottuneen monenvälisyyden ytimessä.
2. Neuvosto on tyytyväinen rauhaa ja turvallisuutta koskevaan YK:n pääsihteerin "Our Common Agenda" -raporttiin, jossa ehdotetaan uutta rauhanohjelmaa ja korostetaan muiden tärkeiden suositusten ohella tarvetta vahvistaa kumppanuuksia. EU pyrkii aktiivisesti edistämään tätä toimintaohjelmaa ja sen keskeisiä aloja, joita ovat 1) strategisten riskien vähentäminen, 2) kansainvälisen ennakkoinnin vahvistaminen, 3) vastatoimien uudistaminen, 4) investoiminen ennaltaehkäisyyn ja rauhanrakentamiseen, 5) alueellisen ennaltaehkäisyn tukeminen ja 6) naisten ja tyttöjen asettaminen turvallisuuspolitiikan keskiöön. Yhteistyö YK:n kanssa auttaa osaltaan EU:ta toimimaan tehokasta monenvälisyyttä tukevana turvallisuuden takaajana ja globaalin rauhan ja turvallisuuden edistäjänä. Neuvosto korostaa, että on tärkeää järjestää säännöllisiä EU:n ja YK:n johtajien kokouksia. EU antaa YK:lle poliittista tukea sekä asiantuntemusta, rahoitusta ja poliittista vaikutusvaltaa, mikä auttaa YK:ta toteuttamaan toimeksiantonsa. Tiiviin yhteistyön avulla YK:n ja EU:n operaatioita voidaan tehostaa, jotta varmistetaan niiden käytännön vaikutukset, ja EU voi toteuttaa yhdenmuettyä lähestymistapaansa. Tiiviillä yhteistyöllä on myös kerrannaisvaikutuksia. Neuvosto on tyytyväinen komission ja korkean edustajan yhteiseen tiedonantoon

vahvemmassa panostuksesta sääntöihin perustuvaan monenvälisyyteen¹ ja erityisesti siinä esitettyyn kehotukseen tukea YK:n pääsihteerin rauhanturvatoimia koskevaa aloitetta päivittämällä YK:n ja EU:n kriisinhallinnan ja rauhanoperaatioiden alan kumppanuutta. EU arvostaa tätä kumppanuutta ja pyrkii osoittamaan EU:n ja YK:n siihen liittyvää yhtenäisyyttä, soveltuvin osin myös korkean tason yhteisten julkilausumien avulla. Lisäksi se muistuttaa, että on tärkeää jatkaa tiivistä eurooppalaista yhteistyötä YK:n turvallisuusneuvostossa YK:n peruskirjan mukaisesti.

3. Neuvosto korostaa, että on tärkeää uudistaa ja syventää YK:n ja EU:n rauhanoperaatioiden ja kriisinhallinnan alan strategista kumppanuutta, ja kannattaa YK:n ja EU:n yhteisiä prioriteetteja vuosiksi 2022–2024². Se on tyytyväinen prioriteettien kohdealan laajentamiseen, minkä ansiosta voidaan vastata tehokkaammin kehittyvään uhkaympäristöön, monialaisiin haasteisiin ja kriisin kerrannaisvaikutuksiin, kuten ilmastonmuutokseen ja ympäristön tilan heikkenemiseen, uusiin ja kehittyviin uhkiin, mukaan lukien murrokselliset teknologiat ja väärä tieto, sekä covid-19-pandemiaan ja sen seurauksiin. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että ilmastonmuutoksen, rauhan ja turvallisuuden välinen yhteys on valtavirtaistumassa kaikissa YK:n ja EU:n yhteisissä prioriteeteissa.
4. Neuvosto tunnustaa poliittisten ratkaisujen ja poliittisten kehysten keskeisen merkityksen rauhan ja turvallisuuden aikaansaamisessa operaatioiden avulla. Lisäksi neuvosto tiedostaa, että YK:n ja EU:n kumppanuuden poliittista ulottuvuutta on edelleen vahvistettava ja yhteistyötä konfliktinestossa rauhanoperaatioiden yhteydessä ja poliittisten prosessien tukemisessa on tehostettava hyödyntämällä paremmin YK:n ja EU:n välineitä, erityisesti siirryttäessä varhaisvaroituksesta varhaiseen toimintaan ja kestävän rauhan tukemisessa, myös lisäämällä yhteisiä analyyseja ja yhteistä viestintää.

¹ Asiak. 6312/2021.

² Asiak. 14196/1/21 REV 1, päivätty 10. joulukuuta 2021.

5. Neuvosto vahvistaa ihmisoikeuksien ja perusvapauksien yleismaailmallisuuden ja jakamattomuuden ja on tyytyväinen siihen, että ihmisoikeuksien ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden edistämiseen kiinnitetään yhä enemmän huomiota kaikissa EU:n ja YK:n prioriteeteissa, mukaan lukien erityisesti vaatimusten noudattamisen tehostamisen ja rankaisemattomuuden torjunnan osalta. Se painottaa tarvetta panostaa seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan sekä seksuaalisen riiston ja hyväksikäytön ehkäisemiseen ja torjuntaan. Se korostaa siviilien suojelun tärkeyttä muuttuvassa kansainvälisessä rauhanoperaatioympäristössä. Neuvosto tiedostaa myös kulttuuriperinnön suojelun merkityksen kriisi- ja konfliktitilanteissa.
6. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että lasten asema aseellisissa selkkauksissa otetaan huomioon monialaisena prioriteettina, ja korostaa tarvetta tehostaa ja koordinoita toimia ja yhteistyötä niin esikunta- kuin operatiivisella tasolla, jotta voidaan lopettaa lapsiin kohdistuvat rikkomukset ja ehkäistä niitä sekä katkaista väkivallan kierre ja edistää ja suojella kaikkia ihmisoikeuksia.
7. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että nuorten osallistumiseen rauhaan ja turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin sekä nuoriso-, rauha- ja turvallisuusagendan huomioimiseen kiinnitetään enemmän huomiota monialaisena prioriteettina, ja kehottaa lisäämään ponnisteluja sen täytäntöönpanemiseksi.
8. Neuvosto on tyytyväinen sitoumukseen tehostaa YK:n ja EU:n yhteisiä toimia, jotka koskevat naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevaa toimintaohjelmaa sekä sukupuolten tasa-arvoa monialaisina prioriteetteina, sekä jatkuvaa vuoropuhelua näistä kysymyksistä kaikilla tasoilla poliittisesta operatiiviseen. Tässä monialaisessa toimintaohjelmassa keskitytään naisten keskeiseen vaikutukseen ratkaisujen löytämisessä heidän kokemustensa ja tilanteensa perusteella sekä sukupuolinäkökulman soveltamiseen konfliktinestossa ja siihen liittyvissä toimissa. Neuvosto kehottaa tehostamaan toimia, joilla nopeutetaan tämän poliittisen sitoumuksen toteuttamista vahvistamalla kentällä tehtävää yhteistyötä, varmistamalla sukupuolten tasa-arvon järjestelmällinen valtavirtaistaminen kaikissa toimissa sekä lisäämällä naisten osallistumista ja parantamalla heidän asemaansa rauhanoperaatioissa, rauhan- ja poliittisissa prosesseissa, konfliktien ehkäisemisessä, sovittelussa ja rauhanrakentamisessa. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä naispuolisten ihmisoikeuksien puolustajien ja rauhanrakentajien suojeluun sekä heihin kohdistuvan uhkailun, häirinnän, väkivallan ja vihapuheen torjumiseen.

9. Neuvosto korostaa, että on tärkeää jatkaa ja tehostaa järjestelmällistä operatiivista yhteistyötä esikuntatasolla ja kentällä, jotta voidaan varmistaa täydentävyys ja synergiat sekä lisätä EU:n ja YK:n operaatioiden vaikuttavuutta ja tehokkuutta muun muassa jakamalla voimavaroja ja antamalla operaatiotukea keskinäisen tuen antamista koskevan YK:n ja EU:n puitesopimuksen perusteella³. Se kehottaa lisäämään ponnisteluja molempia osapuolia hyödyttävien kumppanuuksien tehostamiseksi muun muassa siviilivoimavarojen kehittämisessä YTPP-siviilialan sopimuksen avulla sekä sotilaallisten voimavarojen kehittämisessä. Se on tyytyväinen siihen, että ilmasto- ja ympäristönäkökohtien sisällyttämistä analyysi- ja varhaisvaroitusmekanismeihin sekä operatiiviseen suunnitteluun, toteuttamiseen ja logistiikkaan painotetaan entistä enemmän.
10. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille meneillään olevan YK:n ja EU:n yhteisen siirtymiä koskevan työn ja sitoumuksen edistää sitä edelleen määrittämällä, miten ne voivat toimia toisiaan täydentävästi maa- ja aluetasolla YK:n ja EU:n operaatioiden siirtymäsuunnittelun ja siirtymien toteuttamisen aikana, jotta voidaan varmistaa niiden saavutusten kestävyys.
11. Neuvosto toteaa, että lisäpohdintoja olisi suunnattava EU:n jäsenvaltioiden välisen yhteistyön parantamiseen, jotta voitaisiin parantaa niiden YK:n rauhanoperaatioille ja YK:n pääsihteerin aloitteelle "Action for Peacekeeping Plus Initiative" antaman tuen ja panoksen tehokkuutta ja ennustettavuutta. Tältä osin se suhtautuu myönteisesti ajatukseen ehdottaa yksityiskohtaisia sääntöjä EU:n epävirallisille vuorottelujärjestelmille, joilla tuetaan YK:n rauhanturvaamista, nopean toiminnan siirtymävaiheen operaatioita ja siirtymiä sekä uudelleenhatuttamista.
12. Neuvosto antaa tunnustusta poliisitoiminnan saavutuksille ja suhtautuu myönteisesti pyrkimykseen tehostaa turvallisuusalan uudistusta koskevaa kumppanuutta ja tarvittaessa entisten taistelijoiden aseistariisuntaan, demobilisaatioon ja yhteiskuntaan sopeuttamiseen sekä aseiden ja ampumatarvikkeiden hallintaan liittyviä näkökohtia pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman leviämisen torjumiseksi.

³ Euroopan unionin ja Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimus keskinäisen tuen antamisesta niiden kenttäoperaatioiden yhteydessä (*EUVL L 389, 19.11.2020*).

13. Neuvosto korostaa, että on tärkeää pyrkiä tehostamaan rauhanoperaatioiden tuloksellisuutta kentällä lisäämällä tehostettua ja järjestelmällistä yhteistyötä koulutuksen ja valmiuksien kehittämisen alalla, harjoitukset mukaan lukien, sekä jakamalla asiaankuuluvia kokemuksia ja hyviä käytäntöjä, ja suhtautuu myönteisesti tiiviimpään yhteistyöhön ja valmiuksien kehittämiseen tässä yhteydessä.
14. Neuvosto on tyytyväinen jatkuvaan yhteistyöhön EU:n, YK:n ja Afrikan unionin välillä sekä muiden alueellisten järjestöjen, erityisten osa-alueellisten aloitteiden ja asiaankuuluvien kumppanimaiden kanssa yleisen monenvälisen järjestelmän puitteissa ja kehottaa tutkimaan mahdollisia konkreettisia yhteisiä aloitteita kolmenvälisessä kokoonpanossa.
15. Neuvosto korostaa myös, että on tärkeää varmistaa synergiat muiden samalla operaatioalueella toimivien asiaankuuluvien organisaatioiden, erityisesti alueellisten turvallisuusjärjestöjen ja kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa.
